

De l'Institut de Bellpuig a l'Institut "Lo Pla d'Urgell" de Bellpuig

Enric Vicedo Rius

Catedràtic d'Universitat d'Història i Institucions Econòmiques
Departament d'Història. Universitat de Lleida

La meua estada com a professor de Geografia i Història al nostre institut coincidí amb un moment molt significatiu de la seva consolidació. Estic parlant dels cursos 1980-1981, 1981-1982 i 1982-1983. Durant aquest període proposàrem el nom del nostre institut: "Lo Pla d'Urgell", en referència a la revista publicada a la nostra població per Valeri Serra i Boldú, nom que, alhora, volia ésser una reivindicació del caràcter urgellenc de la zona, quasi una comarca, però que no ha assolit aquesta consideració.

Durant la meua estada, a més de les tasques docents corresponents, vàrem desenvolupar, amb

perfecta compenetració entre alumnes i professors, tot un seguit d'activitats culturals, algunes de les quals s'han consolidat per altres vies. M'agradaria recordar, ara, les tasques culturals desenvolupades que feien del nostre institut una avançada cultural important.

La creació dels premis Valeri Serra i Boldú marcaren la presència de l'institut a l'exterior de la nostra societat. Recordem els noms d'alguns dels primers jurats del premi: Josep Lladonosa, Antoni Bach, ... i també alguns professors del centre. Amb posterioritat, el premi fou assumit per l'ajuntament i dedicat al

Enric Vicedo acompanyant els seus alumnes en una sortida.

Falla feta pels alumnes de 2n de BUP. El ninot representa la professora valenciana Maria Aguilà, l'any 1983. Foto Enric Vicedo

tema de la cultura popular, publicant-se els guanyadors en l'editorial de l'Abadia de Montserrat. Però la flama sortí del nostre institut, com no podia ser d'una altra manera en uns moments en què les iniciatives culturals, a Bellpuig, es limitaven al nostre centre i a la biblioteca pública.

Els primers anys vuitanta eren uns moments de recerca i retrobament de les nostres identitats. En el marc de l'assignatura de geografia de segon curs de l'antic batxillerat, vàrem realitzar una recopilació estadística sobre els nostres pobles, que fou publicada per l'Institut d'Estudis Ilerdencs. Fou el número 1 de la col·lecció "Quaderns de l'Institut", i es publicà amb el títol "Materials per a l'estudi de l'àrea econòmica de Bellpuig". Recordem que eren moments en què el mapa comarcal encara era el de 1936 i hi havia a la zona una reivindicació comarcalista clara. Fou un llibre que s'exhaurí ràpidament, perquè tothom volia disposar d'una obra força completa. Així mateix encetarem un Arxiu Cultural que va incloure un ampli conjunt d'entrevistes enregistrades a persones grans de la nostra zona.

Si se'm permet explicaria una anècdota que mostra la gran capacitat d'il·lusió i de treball dels alumnes de segons curs d'aquells anys —que són citats com a autors en l'esmentat llibre—. Un dels grups d'alumnes no aconseguiren que el seu ajuntament els hi donés el cens detallat de població de l'any que vàrem incorporar al treball. Quan m'entregaren el treball, m'ho explicaren, dient-me que havien fet ells directament el cens casa per casa, per edats i sexes. Allò que més em va sorprendre era que m'ho van dir com qui res diu, com una anècdota. L'objectiu de la classe era conèixer els nostres pobles i, si fallava la font oficial, tan bona seria l'elaborada pels alumnes —devien pensar. I és així. Per cert, que no fa pas gaire vaig veure que aquest llibre era present a una de les biblioteques més importants del món: la "Library of Congress", a Washington.

L'Institut "La Pla d'Urgell" organitzava exposicions culturals, activitats per Sant Jordi sobre literatura, fotografia, etc. Tal vegada l'activitat més sonada —de la qual em sento també corresponsable— va ésser la realització de les 24 hores culturals. Encara recordo el crit d'entusiasme que molts alumnes llançaren quan se'n parlà per primera vegada. Alguns d'aquests alumnes són ara metges, artistes, i professors de diverses branques del saber. El ressò de l'acte fou evident en tota la premsa de Lleida i en la premsa de

L'Enric Vicedo amb un grup d'alumnes. Curs 82-83. Foto Enric Vicedo

Barcelona –El Periódico, El País, etc...- Pensem que en aquells anys no hi havia la Fira de Teatre de Tàrraga i el nostre institut destacava en un món massa poc motivat.

El caire cultural del nostre institut resta ben palès si recordem, per exemple, que durant aquests anys publicàrem la revista "La Gripau" i, a més, vàrem ésser l'únic institut català –que sapiguem- que va fer unes falles com Déu mana. Sí, cremàrem ninots de professors presents en actu en aquells moments. Però per simpatia no per crítica.

En retrobar-nos per celebrar els 30 anys de la nostra existència, segurament podrem recordar aquestes aventures, que només són una petita part de la tasca que vàrem compartir en els tres anys màgics que vaig viure a Bellpuig, i que van significar per mi el bateig de foc en l'ensenyament de les matèries de geografia i història. Sense els alumnes que vaig tenir segurament la meua motivació per al coneixement de la història no hauria estat tan gran.